

Sporda Sürdürülebilirlik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sporda Sürdürülebilirlik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31082>

Özet

Sporda Sürdürülebilirlik Ölçeği (SSÖ), Koçak, Tuncel ve Tuncel (2015) tarafından geliştirilmiş, psikometrik özellikleri Türk üniversite öğrencileri üzerinde test edilmiş bir ölçektir. Bu ölçek, spor faaliyetleri bağlamında sürdürülebilirlik kavramına yönelik tutumlar çok boyutlu olarak değerlendirilmeyi amaçlamaktadır. SSÖ, sürdürülebilirliğin sosyal, bireysel, katılımlık, ekonomik, organizasyonel ve çevresel boyutlarını kapsayan alt alt faktörden ve toplam 35 maddeden oluşmaktadır. Ölçek, spor bilimleri, çevre yönetimi ve eğitim alanlarında bireysel ve kurumsal sürdürülebilirlik bilincinin ölçülmesi için önemli bir araçtır.

Anahtar Kelimeler

Sporda Sürdürülebilirlik Ölçeği, Sürdürülebilirlik, Spor Tutumları, Üniversite Öğrencileri, Psikometrik Geliştirme, Çevresel Tutum.

Yazarlar

Funda Koçak, Serkan Tuncel, Fatih Tuncel.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, üniversite düzeyindeki öğrencilerin spor ortamlarındaki sürdürülebilirlik ilkelerine yönelik algıları ve tutumları kapsamlı bir şekilde ortaya koymaktır. Ölçek, bu tutumları alt spesifik boyut üzerinden ölçerek, sporun hem toplumsal hem de çevresel etkileri üzerindeki farklı düzeyini belirlemeyi hedefler.

Bu geliştirme çalışması, Türkiye'deki spor ve beden eğitimi alanlarında sürdürülebilirlik eğitimlerinin ve politikalarının etkinliğini değerlendirmek, aynı zamanda bu konuda daha ileri araştırmalara zemin hazırlamak için güvenilir bir araç sunmaktadır.

Yapı

Sporda Sürdürülebilirlik Ölçeği, spor bağlamında tutumların karmaşık yapısını yansıtmak üzere 6 alt boyut ve 35 madde ile yapılandırılmıştır. Her bir alt boyut, sürdürülebilirliğin farklı bir yönüne odaklanmaktadır. Bu çok boyutlu yapı, sadece çevresel korumayı değil, aynı zamanda etik, ekonomik ve sosyal sorumlulukları da ölçmeye olanak tanır.

Alt faktörlü yapı, ölçeğin spor alanındaki sürdürülebilirlik kavramının bütüncül bir değerlendirmesini yapabilme yeteneğini güçlendirmektedir. Maddeler, katılımlık tutumları 5'li **Likert** tipi bir derecelendirme sistemi üzerinden ifade etmelerini sağlamaktadır.

Geçerlik

Koçak ve arkadaşları (2015) tarafından yürütülen çalışmada, ölçeğin **yapı geçerliliği** ve kapsam geçerliliği incelenmiştir. Yapı geçerliliğini test etmek amacıyla **faktör analizi** kullanılmış ve ölçeğin teorik beklentilere uygun olarak alt faktörlü bir yapı sergilediği tespit edilmiştir.

Faktör yükleri ve madde-toplam korelasyonları, ölçek maddelerinin ilgili alt boyutlara yeterli düzeyde temsil ettiğini göstermiştir. Bu sonuçlar, Sporda Sürdürülebilirlik Ölçeği'nin spor ortamlarındaki sürdürülebilirlik tutumları ölçme konusunda güçlü bir **geçerlik** kanıtına sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin **güvenirlilik** analizleri, iç tutarlılık yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmada, ölçeğin genel olarak ve alt boyutlar bazında yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğu rapor edilmiştir (Sporda Sürdürülebilirlik Sosyal Tutum, Bireysel Tutum, Katılım Tutumu, Ekonomik Tutum, Organizasyonel Tutum ve Çevresel Tutum).

Elde edilen Cronbach Alfa katsayıları, ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü ve dolayısıyla ölçeğin bilimsel araştırmalarda güvenle kullanılabilmesini göstermektedir. Detaylı **güvenirlilik** değerleri için orijinal makaleye başvurulması önerilir.

Faktör Analizi

Ölçek, temel bileşenler analizi ve varimax rotasyonu kullanılarak geliştirilmiştir. Yapılan **faktör analizi** sonucunda 35 maddelik ölçeğin, özdeğeri 1'in üzerinde olan ve toplam varyansın önemli bir yüzdesini açıklayan altı temel faktörden oluştuğu görülmüştür.

Bu altı faktör, ölçeğin teorik çatısını oluşturan sosyal, bireysel, katılım, ekonomik, organizasyonel ve çevresel tutum boyutlarına karşılık gelmektedir. Bu ayrıma, sürdürülebilirlik kavramının spor alanında ne kadar geniş ve ayrıntılı bileşenlere sahip olduğunu psikometrik olarak desteklemektedir.

Ölçme Aracı

Test Türü: Geliştirme (Tutum Ölçeği)

Format: 5'li **Likert** Tipi Öz Bildirim Ölçeği

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite Öğrencileri

Yaş Grubu: Genç Yetkinlik

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki çeşitli üniversitelerin öğrencileri üzerinde standardize edilmiştir.

Test Metodolojisi: Katılımcılar, 1 (Kesinlikle Katılmıyorum) ve 5 (Kesinlikle Katılıyorum) arasında derecelendirme yaparak maddelere tepki vermektedirler. Ölçek puanının yüksek olması, sporda sürdürülebilirlik tutumunun daha olumlu olduğunu ifade etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Spor Yönetimi, Tutum Ölçeği, Psikometri, Derecelendirme, Geçerlik, Güvenirlik, Çevresel Spor.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresleri: Funda Koçak: fkocak@ankara.edu.tr

Yazma Adresi: Funda Koçak (Sorumlu Yazar).

Ünvanlar, Ücret ve Test Yılı

Ünvanlar ve Kullanım Ücreti: Ölçeğin akademik ve araştırmaya amaçlı kullanımı için sorumlu yazar Funda Koçak ile iletişime geçilmesi önerilir. Kullanım koşulları ve potansiyel ücretlendirme yazarın inisiyatifindedir.

Testin Geliştirildiği Yılı: 2015.

Önemli Not: Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [sporda-surdurulebilirlik-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Koçak, F., Tuncel, S. ve Tuncel, F. (2015). Sporda Sürdürülebilirlik Ölçeği'nin geçerlik ve güvenilirlik çalışması: Türk üniversite öğrencileri. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9(2), 220-235. Makaleye buradan ulaşılabilir: dergi.nigde.edu.tr

Sporda Sürdürülebilirlik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Ölçek 6 alt boyut ve 35 maddeden oluşmaktadır:

- Sporda Sürdürülebilirlik Sosyal Tutum (9 m)
Sporda Sürdürülebilirlik Bireysel Tutum (7 m)
Sporda Sürdürülebilirlik Katılım Tutumu (5 m)
Sporda Sürdürülebilirlik Ekonomik Tutum (6 m)
Sporda Sürdürülebilirlik Organizasyonel Tutum (4 m)
Sporda Sürdürülebilirlik Çevresel Tutum (4 m)

ARABPSYCHOLOGY.COM